

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu: **A.**, s. r. o. U., zapísaného v obchodnom registri Okresného súdu Banská Bystrica, oddiel: Sro, vložka č. X./D, zast. J. M., advokátom so sídlom N., proti žalovanému: 1/ **I.**, D. a žalovanému 2/ **P.**, D., **o zaplatenie 33 942,09 Eur s prísl.**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. apríla 2008, č. k. 52 Cb 97/2000-452 v znení doplňujúceho rozsudku zo 7. septembra 2009, č. k. 52 Cb/97/2000-489, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 2. apríla 2008, č. k. 52Cb/97/2000-452 v znení doplňujúceho rozsudku zo 7. septembra 2009, č. k. 52Cb/97/2000-489 sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom konania sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave žalobu voči žalovanému v 2. rade zamietol a zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému na náhradu trov právneho zastúpenia 73 227,-- Sk. Ďalej zaviazal žalobcu zaplatiť 171,-- Sk na náhradu svedočného na účet Krajského súdu v Bratislave. Konanie proti žalovanému v 1. rade zastavil. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplýva, že žalobca sa žalobou z 13. septembra 2000 a na základe čiastočnej zmeny petitu týkajúceho sa úroku z omeškania, sa domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny v sume 33 942,09 Eur (1 021 657,-- Sk) s prísl. uplatnená istina predstavuje hodnotu vývoznnej dotácie, na ktorú žalobcovi vznikol nárok realizáciou výroku jatočných býkov. Žalobca odôvodnil svoju žalobu tým, že na rokovaní 27. marca 1997 medzi ním a pôvodne žalovaným Š. boli ústne dohodnuté bližšie podmienky realizácie intervenčného nákupu jatočných býkov realizovaného žalobcom od prvovýrobcov – chovateľov a následného vývozu vykúpených býkov a to tak, že žalobca zrealizuje v lehote do 15. augusta 1997 intervenčný nákup jatočných býkov bez obmedzenia množstva a následne ich žalobca vyvezie

do zahraničia. Vývoz nemohol ani nepriamo smerovať do Č.. Žalobca má nárok po uskutočnení vývozu a predložení príslušných dokladov nárok na vývoznú dotáciu vo výške 9,10 Sk/kg. Na rokovaní nebola uzatvorená písomná zmluva. K žalobe žalobcu sa vyjadrila I., ktorá sa podľa zák. č. 491/2001 Z. z. od 1. januára 2002 stala nástupníckou organizáciou pôvodne žalovaného Š.. Uviedla, že v roku 1997 boli žalobcovi uhradené všetky faktúry za realizovaný zmluvný nákup a následný vývoz živých jatočných býkov v rozsahu zmluvne objednaného množstva a podmienok. Žiadne ďalšie zmluvy neboli so žalobcom uzavreté, a preto neexistuje voči nemu žiadny záväzok po lehote splatnosti.

Ďalej uviedol, že žalobca doručil pôvodnému žalovanému v roku 1997 návrhy na uzatvorenie ďalších zmlúv na intervenčný nákup a vývoz živých jatočných býkov, ktoré realizoval bez uzatvorenia zmluvy. Túto skutočnosť na podnet žalobcu prešetrili aj kontrolné orgány M., ktoré potvrdili nesplnenie podmienok na uplatnenie dotácie.

Po vykonanom dokazovaní súd prvého stupňa rozsudkom č. k. 52 Cb 97/00-138 z 20. apríla 2005 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1 021 657,-- Sk s úrokom z omeškania a trovy konania.

Na odvolanie žalovaného, odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku uznesením č. k. 6Obo 321/2005-169 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Prvostupňový súd na návrh žalobcu uznesením č. k. 52Cb 97/00-175 z 2. februára 2007 pripustil pristúpenie ďalšieho účastníka na strane žalovaného, a to P., do konania. Prvostupňový súd v ďalšom konaní prihliadol na dosiaľ vykonané dôkazy a vykonal ďalšie dokazovanie prednesmi a písomnými vyjadreniami účastníkov, výsluchom svedkov a listinnými dôkazmi a z vykonaného dokazovania zistil, že vzťah medzi žalovaným a žalobcom je záväzkovým vzťahom podľa § 261 ods. 2 Obch. zák. Je nepochybné, že ani zák. č. 270/1991 Zb. ani Zásady subvenčných vývozov pri regulácii trhu jatočného hovädzieho dobytku v roku 1997 vydané na jeho základe, si *expresis verbis* nevyžadujú pre platnosť zmlúv ich písomnú formu, aj keď sa s ohľadom na ich obsah písomná forma predpokladá. Nepochybné je, že žalovaný v Protokole zo záverečného zasadnutia rokovacieho konania pre vyhodnotenie súťaže subvenčného vývozu jatočných býkov v X. 1997, konaného X. 1997 na Š.“ prejavil vôľu uzavrieť zmluvy s vybratými uchádzačmi v písomnej forme.

Skutočnosť, že zmluvy na intervenčné nákupy jatočných býkov sú uzatvárané v písomnej forme vplynulo z výsluchov všetkých svedkov a tiež z obchodnej praxe, ktorú si účastníci medzi sebou zaviedli, platí to jednak pre účastníkov tohto konania a tiež pre ostatné podnikateľské subjekty zúčastňujúce sa intervenčných vývozov. Spornou zostala skutočnosť, či sa písomné zmluvy uzatvárajú pred uskutočnením jednotlivých intervenčných vývozov, alebo *ex post*, z hľadiska predmetu sporu, to však súd prvého stupňa považoval za bezvýznamné. Sám žalobca na pojednávaní 21. januára 2003 výslovne uviedol, že okrem prípadov, ktoré sú predmetom že okrem prípadov, ktoré sú predmetom tohto sporu žalovaného uzatváral písomné zmluvy ktoré sú predmetom tohto sporu a súdu predložil písomné zmluvy č.

1X./1997 a 2X./97 z predchádzajúcich období. Z textu sporných faktúr „fakturuje Vám vývoznú dotáciu za export HD podľa zmluvy č.... „neuveďené“ tiež vyplýva, že žalobca uzatvorenie písomných zmlúv predpokladal. Táto skutočnosť je zrejmá aj zo „Zápisnice o výsledku prešetrenia podania žalobcu“ na M., kde sa pri preverovaní dokladov ku každej spornej faktúre konštatuje, že predložené návrhy zmlúv neboli žalovaným podpísané.

Žalobca nepoprel, že následne v 3. štvrtroku 1997, keď mal so žalovaným uzatvorenú písomnú zmluvu, mu boli dotácie vyplatené, čím žalobca vyvrátil svoje tvrdenie, že pre sporné obdobie si vytvorili so žalovaným obchodnú prax – dojednávanie zmlúv ústnou formou.

Súd prvého stupňa sa nestotožnil s tvrdením žalobcu, že list pôvodného žalovaného z 18. novembra 1997 je uznaním záväzku.

Z obsahu uvedenej v tejto písomnosti vyplýva, že je iba výzvou na predloženie originálov dokladov, ktoré majú byť odsúhlasené s predloženými fotokópiami a až po splnení podmienok ich skutočného odsúhlasenia má byť vykonaná úhrada požadovanej dotácie. Uvedené podmienky však splnené neboli, čo jednoznačne vyplynulo zo zápisnice z previerky, ktorú na žiadosť žalobcu vykonalo M.. Uznaním záväzku urobeným v písomnej forme, sa zakladá vyvrátiteľná domnienka, že dlh v čase uznania trval. Uznanie dlžníka nezavahuje dlžníka brániť sa voči zaplateniu uznaného záväzku, na neho však prechádza dôkazné bremeno, že záväzok nezanikol, alebo, že ho uznal omylom. Z dôkazov predložených žalovaným súd I. stupňa dospel k záveru, že záväzok žalovaného ani nevznikol, keďže medzi ním a žalobcom nebola uzatvorená písomná zmluva.

Zastavenie konania proti žalovanému v I. rade je odôvodnené rozhodnutím M. č. X. z X.2006, na základe ktorého bol žalovaný v I. rade s účinnosťou k X. 2006 zrušený bez právneho nástupcu. Súd prvého stupňa preto žalobu žalobcu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a to podľa úspechu účastníkov v konaní. Úspešnému účastníkovi – žalovanému preto priznal ich náhradu vo výške 73 227,-- Sk.

Prvostupňový súd doplňujúcim rozsudkom zo 7. septembra 2009, č. k. 52 Cb 97/00-489 rozsudok č. k. 52 Cb 97/00-452 z 2. apríla 2008 doplnil výrokom, že žalovanému v 1. rade sa náhrada trov konania nepriznáva a druhý výrok rozsudku opravil tak, že správne má znieť:

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému v 2. rade na náhradu trov právneho zastúpenia 2 235,51 Eur (67 347,-- Sk). Urobil tak podľa ust. § 164 a § 166 O. s. p.

Proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca a to do časti, ktorou bola žaloba zamietnutá.

Žalobca poukázal na zaužívaný spôsob uzatvárania zmlúv medzi účastníkmi konania t. j. že zmluva sa uzatvorila po uskutočnení exportu podľa J. a C. na presnú, skutočne vyexportovanú hmotnosť. Uzatvoriť zmluvu pred vyexportovaním nie je technicky možné.

Odvolateľ poukazuje na skutočnosť, že neexistuje žiadny právny predpis, ktorý by podmieňoval nárok vývozcu na vyplatenie dotácie uzatvorením zmluvy v písomnej forme. Žalobca je uvedený v zozname vývozcov, ktorý splnil podmienky verejnej súťaže (Zásady subvenčných vývozcov jatočného dobytku). Dňa 27. marca 1997 boli so žalovaným dohodnuté podstatné náležitosti zmluvy. Listom z 18. novembra 1997 žalovaný uznal nárok žalobcu a riaditeľ Š. potvrdil, že žalobcovi po výsledkoch šetrenia mala byť dotácia vyplatená.

Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa písomne vyjadril k odvolaniu žalobcu a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.

Žalobca ako jeden z 12 účastníkov rokovania (Užšia súťaž – posúdenie predložených dokladov), ktoré boli 20. marca 1997 pozvánkou pozvané na obchodné

rokovanie, nepreukázal dôvod eventuálneho poskytnutia výhody – ústneho uzatvorenia zmluvy. Žalobca neunesol dôkazné bremeno t. j. nepredložil žiaden dôkaz o existencii predmetného zmluvného vzťahu, podľa ktorého by sa malo zistiť aké podmienky boli dohodnuté. Nikto z uvedených uchádzačov sa nedomáhal vyplatenia vývozných dotácií na základe ústnych rokovaní. Aj z toho vyplýva, že žalobcom označovaná obchodná prax uzatvárania zmlúv na preplácanie dotácií na vývoz ústnou formou neexistovala, o čom žalobca nepochybne vedel. Žalovaný poukázal aj na text žalobcových faktúr.

Právny predchodca žalovaného neposkytol fyzickým a právnickým osobám žiadne finančné prostriedky vrátane vývozných dotácií bez príslušných stanovených písomných pravidiel a písomných zmlúv a dokladov. Rozpočet štátneho fondu bol napojený na štátny rozpočet, a preto v zmysle platného zákona o účtovníctve, musia byť preukazateľné dokladmi. V danom prípade je zmluva písomná, čo nepreukázané nebolo.

Keďže zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania nevznikol, nevyporiadanie sa súdu, so stanoviskom žalobcu na list M. č. X. z X. 1998 je irelevantné.

Žalovaný popiera, že by svedok I. N. zmenil svoju výpoveď.

Žalovaný odmieta „pokusy“ naložiť kamión s jatočnými býkmi, ktoré navrhol žalobca poukazujúc na Zmluvu II. (1997).

Žalobca vôbec nepreukázal, že predložil originály dokladov žalovanému pre predmetný vývoz v zmysle listu žalovaného z 18. novembra 1997 – Vyžiadanie originál dokladov. Žalovaný je názoru, že vyššie uvedený list nie je uznaním záväzku a ide o vyžiadanie dokladov.

Keďže zmluva so žalobca uzatvorená nebola ani neboli splnené stanovené podmienky vývozu, žalobca nemá v danom prípade nárok na dotácie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k názoru, že v predmetnej veci odvolanie nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu I. stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd konštatoval, že súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie, z ktorého vyvodil správne vecné a právne závery, a preto sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia.

K dôvodom uvedeným v odvolaní žalobcu uvádza, že tieto boli zo strany prvostupňového súdu skúmané s dokazovaním týkajúcim sa ich dôvodnosti v prejednávanej veci.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom prvostupňového súdu, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným treba posudzovať podľa ust. § 261 ods. 2 Obch. zák. a poukazuje v tomto smere aj na ust. § 272 ods. 1 Obch. zákonníka podľa ktorého, zmluva vyžaduje pre platnosť písomnú formu iba v prípadoch ustanovených v zákone, alebo keď aspoň jedna strana pri rokovaní o uzatvorení zmluvy prejaví vôľu, aby sa zmluva uzavrela v písomnej forme.

Z konania žalovaného podporeného konaním žalobcu súd I. stupňa správne ustálil, že v predmetnej veci podmienkou pre priznanie a vyplatenie dotácie bolo uzatvorenie zmluvy v písomnej forme.

O tomto poznaní vedel žalobca, keďže vývoz realizoval pred i po inkriminovanom období na základe písomných zmlúv, o čom svedčia i faktúry zaslané žalobcom žalovanému, v ktorých je síce uvedená zmluva, ale bez podpisu druhej zmluvnej strany, z čoho jednoznačne (a to ani žalobca nepopiera) k písomnému uzatvoreniu zmlúv nedošlo.

Žalobca v odvolaní tvrdí, že so žalovaným dojednal podstatné náležitosti zmluvy o subvenčnom vývoze jatočného dobytku, ale písomnú zmluvu podpísanú

žalovaným nepredložil. Žalobca neobjasnil ani fakt, že pred týmto predmetným vývozom ako i po ňom, písomné zmluvy so žalovaným uzatváral.

Žalovaný nepoprel, že by žalobca nebol uvedený v zozname vývozcov jatočného dobytká, o čom svedčí pozvánka na rokovanie – užšiu súťaž dňa X. 1997, obsahom ktorej bolo posúdenie predložených dokladov, ako aj dojednanie podstatných náležitostí zmluvy o subvenčnom vývoze jatočného dobytká.

Žalobca nepreukázal, že zmluva bola uzatvorená ústne, a nikto z ďalších úspešných uchádzačov sa nedomáhal vyplatenia vývozných dotácií na základe tohto rokovania.

Odvolací súd ďalšie námietky odvolateľa taktiež považoval za nedôvodné, keďže ani podporne ich preskúmaním by žalobca neosvedčil uzatvorenie písomnej zmluvy o vývoze jatočného dobytká.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil so závermi prvostupňového súdu týkajúce sa uznania záväzku žalovaným a záverom k námietke žalobcu ohľadne dvoch právnych názoroch súdu prvého stupňa ako i názoru odvolacieho súdu vysloveného v uznesení NS SR z 12. októbra 2006, č. k. 6 Obo 321/2005-169 udáva, že v predmetnom uznesení NS SR, keďže nebola súdom prvého stupňa vyriešená otázka žalovaného t. j. kto je v predmetnej veci pasívne legitimovaný vzhľadom na zánik Š. v poľnohospodárstve, uložil odvolací súd prvostupňovému súdu zistiť, kto je v danej veci pasívne legitimovaný. Taktiež odvolací súd považoval napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a preto následné konanie prvostupňového súdu nemožno považovať, ako tvrdí žalobca, za nerešpektovanie názoru odvolacieho súdu súdom prvého stupňa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu I. stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a to podľa úspechu účastníkov v odvolacom konaní. Keďže úspešnému účastníkovi t. j. žalovanému trovy odvolacieho konania nevznikli

odvolací súd mu ich nepriznal, rovnako ako žalobcovi, pretože tento úspech v odvolaní nemal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 23. júna 2010

JUDr. Darina L i č k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková